

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/18/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200736
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200736.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: J. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. č. XXX, XXX XX H. E., zast.: Lion Law Partners, s.r.o., advokátska spoločnosť so sídlom Horná č. 32, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 11. decembra 2013 č. k. 21S/103/2013-100, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 11. decembra 2013 č. k. 21S/103/2013-100 p o t v r d z u j e .

Žalovaná je povinná do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov odvolacieho konania z titulu právneho zastúpenia vo výške 83,89 €.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 29596-2/2013-BA z 31.05.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č. l. 21) žalovaná ako odvolací správny orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Banská Bystrica č. 952-21/2013-BB z 21.03.2013 (ďalej na účely rozsudku len „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) vo veci priznania nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 09.11.2003 v sume 549,70 €.

2. V prvostupňovom rozhodnutí prvostupňový orgán poukázal na ustanovenia § 99 a § 111 ods. 2 zák.

č. 461/2003 Z. z. a ustálil rozsah zavinenia poškodeného na hodnote 40%. Vychádzal z protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. IBB-40-27-2/P-J42-03 z 28.11.2003 (ďalej na účely rozsudku len „protokol“, resp. „inšpektorát práce“), kde v jeho časti B/ údaje o úraze je uvedené ako príčinná úrazu

- (7) nedostatočné oboznámenie s podmienkami bezpečnej práce,
- (8) nebezpečný postup práce.

Podľa § 99 zák. č. 461/2003 Z. z. v relevantnom znení pre prejednávajúcu vec poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu.

Podľa § 111 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. v citovanom znení platí, že ak sa zamestnávateľ sčasti zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo za smrť poškodeného podľa osobitného predpisu [§ 196 ods. 2 Zákonníka práce] a osobitný predpis [§ 196 ods. 3 Zákonníka práce] neustanovuje inak, poškodený má nárok na úrazovú dávku s výnimkou pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie v sume určenej podľa rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa alebo právnickej osoby podľa osobitného predpisu 65) zníženého o mieru zavinenia poškodeného.

Podľa § 196 ods. 2 Zákonníka práce v citovanom znení zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že

a) postihnutý zamestnanec porušil svojím zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody,

b) jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok,

c) zamestnancovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo osobitné predpisy, konal ľahkomyselne a musel si pritom byť vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví.

Podľa § 196 ods. 3 Zákonníka práce v citovanom znení platí, že ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti sčasti, určí sa časť škody, za ktorú zodpovedá zamestnanec, podľa miery jeho zavinenia. V prípade uvedenom v odseku 2 písm. c) sa zamestnancovi uhradí aspoň jedna tretina škody.

3. V protokole (na str. 4) je podľa prvostupňového orgánu (č. l. 15) ako zistené nedostatky v príčinnej súvislosti s udalosťou uvedené

- a) zo strany postihnutého žalobcu - zamestnanec vstúpil počas vyprošťovania motorového vozidla TATRA 148 (ďalej na účely rozsudku len „motorové vozidlo“) s nadstavbou vrtnej súpravy ZIF - 650M bez vedomia vodiča, do koľají z blata za motorovým vozidlom (nebezpečný priestor), čo je v rozpore s § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 330/1996 Z. z.“) a

- b) zo strany zamestnávateľa žalobcu: AuREX TRADE, s.r.o., Banská Bystrica - zamestnávateľ preukázateľne nepoučil zamestnancov o zákaze prepravovať časť vrtnej kolóny - jadrovku s vrtnou tyčou ťahaním za motorovým vozidlom, čo je v rozpore s § 8b ods. 1 písm. a) bod 1 zák. č. 330/1996 Zb. v nadväznosti na § 7 ods. 5 písm. a) Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 159/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov a

- e) zo strany inej osoby D.. O.R., vodiča - tento pri cúvaní s motorovým vozidlom na lesnej nespevnenej ceste nezastavil, napriek tomu, že stratil z dohľadu žalobcu, následkom čoho došlo k jeho zraneniu, čo je v rozpore s § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 208/1991 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel.

4. Inšpektorát práce rozhodol o zastavení konania proti zamestnávateľovi žalobcu podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. (správny poriadok).

Vodič D.. K. O. bol trestným rozkazom Okresného súdu v Lučenci uznaný vinným, že ako vodič samohybného vrtnej súpravy na podvozku nákladného motorového vozidla počas cúvania s motorovým vozidlom si nevšimol žalobcu stojaceho za uvedeným vozidlom, a teda dopustil sa trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona.

5. Prvostupňový orgán ďalej konštatoval, že žalobca ako poškodený neporušil zákaz prepravovania časti vrtnej súpravy za motorovým vozidlom, pretože o tomto zákaze nebol zamestnávateľom poučený, ale vstúpením počas vyprost'ovania motorového vozidla do koľají z blata za týmto vozidlom bez vedomia vodiča, t. j. do nebezpečného priestoru porušil zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania sa na pracovisku.

Z dôvodu zániku zamestnávateľa prvostupňový orgán pri skúmaní skutkového stavu pre vydanie rozhodnutia si nemohol od zamestnávateľa vyžiadať ďalšie doklady.

6. Po podaní odvolania, pričom v odvolaní žalobca najmä namietal nejasnosť miery určenia svojho zavinenia vo výške 40%, žalovaná uviedla, že s výškou miery poškodenia na strane žalobcu v rozsahu 40% určenú zamestnávateľom sa stotožnila, nakoľko ako vedúci zamestnanec hrubým spôsobom porušil predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že pri vyprost'ovaní motorového vozidla vstúpil bez oznámenia vodičovi za uvedené vozidlo, čím svojím zavinením porušil § 14 ods. 1 písm. a) zák. č. 330/1996 Z. z.

7. Taktiež v odôvodnení rozhodnutia poukázala na to, že závery šetrenia inšpektorátu práce ukazujú, že k úrazu došlo priamym konaním postihnutého žalobcu a vodiča D.. O., čo vo svojich výpovediach potvrdzujú, pričom žalobca bol poučený dňa 08.08.2003 o postupe vrtu, kde v časti II. je uvedené premiestňovanie vrtnej súpravy. Z toho dôvodu zamestnávateľ preukázal sčasti liberačné dôvody tým, že konanie poškodeného bolo v rozpore s ustanoveniami zák. č. 330/1996.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

8. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podal žalobu z 09.08.2013 na Krajský súd v Žiline.

9. V žalobe najmä zdôraznil to, že pôvodne uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom na okresnom súde bol v časti náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia postúpený žalovanej.

Po vydaní pôvodného rozhodnutia žalovanej zo dňa 19.01.2011, bola jeho právna vec prejednaná pred Krajským súdom v Žiline s tým, že krajský súd pôvodné rozhodnutie rozsudkom vydaným pod č. k. 20S/407/2011-32 dňa 24.01.2012 zrušil a následne správne orgány mali byť viazané právnym názorom súdu s poukazom na § 250j ods. 7 O.s.p.

10. Ďalej uviedol, že v nasledujúcom správnom konaní sa žalovaná nemala riadiť týmto právnym názorom krajského súdu a vyhodnotila vec úplne totožné, bez akýchkoľvek iných úvah ako boli úvahy prezentované v predchádzajúcom konaní, pričom preskúmateľný výpočet miery a zrozumiteľné zdôvodnenie zavinenia vôbec nevykonala.

Žalobca má za to, že spôsob výpočtu miery zavinenia v rozsahu 40% určenej zamestnávateľom nie je v rozhodnutí vôbec preukázaný a zdôvodnený, nakoľko žalovaná vychádzala v otázke miery zavinenia výlučne len z údajov predložených zamestnávateľom vo forme jeho prehlásenia.

11. Tiež žalobca namietal, že žalovaná vyložila jednostranne protokol Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 28.11.2003, a to v neprospech žalobcu, pretože vôbec neprihliadla na výpočet nedostatkov zo strany zamestnávateľa, ktoré mali priamy vplyv na spôsobenie škody žalobcovi.

Rovnako žalobca poukázal na to, že zamestnávateľ zanikol dňa 17.03.2012 výmazom z Obchodného

registra bez právneho nástupcu, a tento zánik zamestnávateľa nemožno vykladať v neprospech žalobcu ako slabšieho účastníka konania. Dôkazné bremeno pri zbavení sa zodpovednosti je na strane zamestnávateľa, ktorý musí preukázať, že žalobca porušil právne alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia.

12. Ďalej k povinnosti zamestnávateľa preukázať všetky skutočnosti, ktorých sa dovoľáva ako dôvodu pre čiastočné zbavenie zodpovednosti, poukázal na judikaturu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 20/2009 ako aj na judikaturu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 71/2001, a na právne závery z nich vyplývajúce pre túto vec.

13. Vo vzťahu k predmetnej žalobe podala žalovaná písomné vyjadrenie, stotožnila sa so zisteným skutkovým a právnym stavom vo veci. Žiadala žalobu zamietnuť.

B)

14. Krajský súd v Žiline ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie vrátane postupov správnych orgánov v rozsahu danom žalobnými dôvodmi žalobcu, a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo potrebné zrušiť pri aplikácii ustanovenia § 250j ods. 2 písm. c) a d) Občianskeho súdneho poriadku, a to pre nedostatočne zistený skutkový stav a pre nezrozumiteľnosť, resp. nepreskúmateľnosť dôvodov rozhodnutia žalovaného.

15. Svoj zrušujúci rozsudok s odkazom na ustanovenia § 247 ods. 1 O.s.p., § 2, § 99, § 110 ods. 2, § 111 ods. 2, § 195 ods. 1 a 2, § 196 ods. 1 až 7, § 198 ods. 1 a 2, § 209 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. a § 195 ods. 1 a § 196 ods. 2 a 3 Zákonníka práce odôvodnil tým, že v priebehu správneho konania sa stalo spornou skutočnosťou určenie miery (pomery) zavinenia žalobcu ako poškodeného na vzniknutom pracovnom úraze. Navyše počas správneho konania tým, že zamestnávateľ v jeho priebehu zanikol výmazom z obchodného registra (17.03.2012), nevznikol dôvod, resp. odpadol dôvod na prerušenie správneho konania do výsledku súdneho konania pred okresným súdom.

Preto všetko dokazovanie vo vzťahu k spornej skutočnosti miery zavinenia ostalo podľa krajského súdu na správnom orgáne (§ 195 ods. 3 a § 198 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.). Podľa názoru krajského súdu správne orgány bez ďalšieho konštatovali a vychádzali opätovne len z tvrdení zamestnávateľa o rozsahu miery zavinenia zamestnanca vo výške 40%.

16. V súvislosti s uvedeným krajský súd poukázal aj na nepreskúmateľné tvrdenie uvedené v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, že žalobca neporušil zákaz prepravovania časti vrtnej súpravy za motorovým vozidlom, pretože o tomto preukázateľne nebol poučený, pričom v odôvodnení rozhodnutia žalovaného je už uvedené, že žalobca bol poučený o postupe premiestňovania vrtnej súpravy, a to konkrétne 08.08.2013.

Tieto protichodné tvrdenia správnych orgánov uvedené v odôvodnení rozhodnutia sú teda vzhľadom na uvedené nezrozumiteľné (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.).

17. Okrem nutnosti zistiť s poukazom na § 196 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce, teda v prípade čiastočnej liberácie sa zamestnávateľa za vznik pracovného úrazu, zavinené porušenie povinnosti zamestnanca vo vzťahu k vstupu žalobcu do tzv. nebezpečného priestoru je potrebné aj zistiť, či došlo k porušeniu predpisov, resp. pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (preprava jadrovky s vrtnou tyčou pripojená k závesnému zariadeniu motorového vozidla klinovým remeňom). Následne vo vzťahu k týmto predpisom, resp. pokynom zistiť, či teda žalobca svojim zavineným konaním porušil právne alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci bol s týmito riadne a preukázateľne oboznámený a že toto porušenie bolo jednou z príčin

škody.

Tiež je potrebné podľa krajského súdu presne stanoviť pomer - mieru zavinenia, zatiaľ stanovenú na 40%, ktorá hodnota nie je podľa názoru krajského súdu zatiaľ vôbec preukázaná, vyhodnotiť jednotlivé zistenia z protokolu v kontexte s tvrdeniami žalobcu, ako aj vyhodnotiť Technologický postup vrtu a pokyn na obsluhu a údržbu spojzdrneného vrtného agregátu ZIF-650/T-148 (ďalej na účely rozsudku len „postup vrtu“) vo vzťahu k zavinenému porušeniu právnych resp. pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, resp. či bol s týmito žalobca riadne a preukázateľne oboznámený.

18. Vzhľadom na uvedené súd žalobe žalobcu vyhovel a rozhodnutie žalovaného postupom podľa § 250j ods. 2 pís. c) a d) O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

III.

Odvolanie žalovanej/stanoviská

19. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 22.01.2014 (č. l. 110) proti rozsudku krajského súdu žalovaná v súlade s ustanovením § 205 O.s.p. uviedla ako dôvod odvolania, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci /§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p./.

20. Následne odvolací súd v stručnosti rekapituluje odvolacie dôvody žalovanej:

- podanie žaloby až po márnom uplynutí 2 - mesačnej zákonnej lehoty (14.06.2013 - 16.08.2013),
- proti tvrdeniu inšpektorátu práce, že zamestnávateľ preukázateľne nepoučil zamestnancov (t. j. aj žalobcu) o zákaze prepravovať časť vrtnej kolóny - jadrovku s vrtnou tyčou ťahaním za motorovým vozidlom, žalovaná brojila odkazom na to, že zamestnávateľ predložil postup vrtu, ktorá obsahuje aj časť 2 - „Premiestňovanie vrtnej súpravy“,
- doklady, ktoré sú založené v administratívnych spisoch prvostupňového orgánu a žalovanej, jasne potvrdzujú záver žalovanej, že k úrazu došlo priamym konaním postihnutého O. a vodiča D.. O.,
- na základe uvedeného sa žalovaná stotožnila sa s výškou miery zavinenia na strane žalobcu v rozsahu 40 %, ktorú určil jeho zamestnávateľ.

21. Záverom žalovaná navrhla zrušiť rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a vec mu vrátiť na ďalšie konanie alebo podľa § 220 O.s.p. prípadne rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že napadnuté rozhodnutie ako aj napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdiť a vydať rozhodnutie aj o trovách konania.

22. Z vyjadrenia žalobcu (č. l. 114) zo dňa 17.02.2014 vyplýva, že žalobca podal žalobu na pošte v Banskej Bystrici dňa 14.06.2013 v zákonnej dvojmesačnej lehote, žalobca tiež zotrval na svojom tvrdení, že nebol poučený o zákaze prepravovať časť vrtnej kolóny - jadrovku s vrtnou tyčou ťahaním za motorovým vozidlom, poučenie žalovaného o všeobecných predpisoch na zaistenie BOZP zo dňa 17.07.2003 podľa žalobcu nemá žiadny relevantný liberálny vplyv na zodpovednosť zamestnávateľa za jeho pracovný úraz. Záverom žalobca požadoval rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny a priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výčislenej sume 83,89 €.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č.

99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

24. Najvyšší súd konštatuje, že podstatou odvolania ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia, je právna otázka, či žalobca svojim konaním spôsobil, že jeho zamestnávateľ sa sčasti zbavil zodpovednosti za poškodenie zdravia (pracovný úraz zo dňa 09.11.2003), a potom aká je miera zavinenia žalobcu ako poškodeného.

25. Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval fakty pre účastníkov známe z prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, sa Najvyšší súd v svojom odôvodnení iba obmedzil na doplnenie niektorých detailov k právnym záverom krajského súdu týkajúcich sa nepreskúmateľnosti argumentácie žalovanej o stanovení miery zavinenia žalobcu, ktorý žalovaná stanovila na výšku 40%.

26. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že pôvodné rozhodnutie žalovanej zo dňa 19. januára 2011 Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 20S/16/2011-102 dňa 24. januára 2012 zrušil a vec vrátil ústrediu na ďalšie konanie s právnym názorom, že ak medzi zamestnancom a zamestnávateľom zostala miera zavinenia poškodeného a z toho vyplývajúci rozsah zodpovednosti zamestnávateľa sporným, nebol v tomto štádiu konania v zmysle § 209 ods. 1 O.s.p. spoľahlivo zistený skutočný stav veci a preto pôvodné rozhodnutie žalovanej orgánu bolo predčasné.

27. Nakoľko ani prostredníctvom konania na Okresnom súde v Banskej Bystrici (toto bolo zastavené 19. júna 2012 z dôvodu, že odporca, t. j. zamestnávateľ žalobcu ako právnická osoba zapísaná v obchodnom registri zanikol bez právneho nástupcu) otázka miery nebola uspokojivo vyriešená, žalovaná riešila v napadnutom rozhodnutí túto spornú otázku prostredníctvom aplikácie ustanovení § 196 ods. 2 a 3 na prejednávanú vec nasledovne.

Predovšetkým zdôraznila pracovnú pozíciu žalobcu ako vrtmajstra a súčasne vedúceho pracovníka, ktorý vydal príkaz premiestniť túto vrtnú súpravu po lesnej ceste na iné miesto, pričom žalobca spolu s vodičom mali jadrovku s vrtnou tyčou priviazať klinovým remeňom o závesné zariadenie motorového vozidla. Pri presune vrtné súpravy motorové vozidlo zapadlo do blata a pri jeho cúvaní sa zapnutá tyč s jadrovkou spriechila. Pri pohybe dopredu sa tyč s jadrovkou uvoľnila a žalobca mal bez upozornenia vodiča vojsť do koľají za motorové vozidlo s úmyslom ju odtiahnuť na bok. Motorové vozidlo však začalo cúvať, poškodený nestačil odskočiť a tyč s jadrovkou ho zvalila na cestu, pričom motorové vozidlo prešlo ponad neho.

28. S poukazom na konštatovanie inšpektorátu práce, že žalobca konal v rozpore so zák. č. 330/1996 Z. z., ďalej že zamestnávateľ predložil postup vrtu, z ktorého má vyplývať pre žalovanú, tiež že žalobca bol poučený dňa 08. augusta 2003 o tomto postupe vrátane postupu pri premiestňovaní vrtné súpravy, ako aj na vyjadrenie zamestnávateľa prostredníctvom zápisu zo 16. augusta 2004 o Stanovení rozsahu zodpovednosti žalobcu za vznik škody a taktiež, že pri svojom konaní za motorovým vozidlom mal a

mohol vedieť (otázka zavinenia), že si tým môže privodiť ujmu na zdraví, tak žalovaná dospela k záveru (str. 10 napadnutého rozhodnutia), že zamestnávateľ preukázal sčasti svoje liberačné dôvody tým, že konanie žalobcu ako poškodeného bolo v rozpore s ustanoveniami zák. č. 330/1996 Z. z. a má za to, že konanie žalobcu bolo ľahkomyselné, pričom sa spoliehal na to, že si neprivodí ujmu na zdraví a dospela k právnomu záveru, že rozsah zodpovednosti na vzniku pracovného úrazu na strane žalobcu vo výške 40 % je primeraný.

29. Najvyšší súd na tomto mieste zdôrazňuje povinnosť všetkých orgánov štátnej moci svojou činnosťou naplňovať legitímne očakávanú predstavu jednotlivca o právnom štáte, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je právna istota. S princípom právnej istoty logicky korešponduje požiadavka na riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia.

V súvislosti s uvedeným však na rozdiel od žalovanej Najvyšší súd dospel po oboznámení sa s obsahom dokumentov v pripojenom administratívnom spise k opačnému záveru, t. j. že postup vrtu predložený neskôr zamestnávateľom žalobcu nepodporuje tvrdenie žalovanej, že predložením postupu vrtu boli naplnené liberačné dôvody u pôvodného zamestnávateľa žalobcu.

30. Najmä rozhodnutie Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. k.: 34/04-1,1/pok/r. zo dňa 15.04.2004 jednoznačne potvrdzuje vyššie uvedené závery spochybňujúce právnu argumentáciu žalovanej:

„Počas šetrenia udalosti bol predložený technologický postup prác vrtu a pokyny na obsluhu a údržbu spojzdrneného vrtného agregátu ZIF-650 / T - 148, kde je aj časť „2. Premiestňovanie vrtnej súpravy“. Z predloženého technologického postupu však priamo nevyplyva, že súčasti vrtnej súpravy sa nesmú provizórne priväzovať o závesné zariadenie vozidla a tak ťahaním prepravovať z miesta na miesto.“

31. Takisto citovaná časť 2. postupu vrtu s názvom „PREMIESTŇOVANIE VRTNEJ SÚPRAVY“ vzhľadom na mobilnosť vrtnej súpravy pri jej preprave po cestných komunikáciách kladie dôraz pri preprave dodržiavať ustanovenia zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 315/1996 Z. z.“ - platný v čase dňa pracovného úrazu žalobcu), ktorá požiadavka aj analogicky platí pre premávku motorového vozidla na lesných cestách (viď najmä § 2, § 18, § 20, § 24 a iné ustanovenia citovaného zák. č. 315/1996 Z. z.).

Podľa § 4 ods. 3 písm. i) zák. č. 315/1996 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec vodič nesmie ohroziť chodcov prechádzajúcich cez cestu, na ktorú vodič odbočuje, pri odbočovaní na miesto mimo cesty, pri vchádzaní na cestu a pri otáčaní alebo pri cúvaní.

Podľa § 21 ods. 2 zák. č. 315/1996 Z. z. v citovanom znení vodič nesmie pri cúvaní ohroziť ostatných účastníkov cestnej premávky.

Podľa § 21 ods. 3 zák. č. 315/1996 Z. z. v citovanom znení platí, že ak to vyžadujú okolnosti, najmä nedostatočný rozhľad, vodič je povinný zaistiť bezpečné otáčanie alebo cúvanie pomocou spôsobilej a náležite poučenej osoby.

32. Na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení ďalej u Najvyššieho súdu vznikajú pochybnosti o riadnom správaní vodiča motorového vozidla vo vzťahu k prítomnosti žalobcu, t. j. osoby evidentne sa vyskytujúcej na lesnej ceste, ktorá bola inšpektorátom práce vyhodnotená ako nebezpečné miesto. Podľa citovaných ustanovení nie žalobca ale vodič sa mal presvedčiť, či svojim cúvaním neohrozí žalobcu za situácie, keď ho stratil z dohľadu, lebo nemohol vierohodne vylúčiť jeho prítomnosť za vozidlom, kde bola umiestnená ťahaná časť vozidla. Toto však žalovaná v žiadnom prípade nevyhodnotila.

Takisto v lesnom teréne sa pre pohyb motorového vozidla zhoršujú okolnosti pre jeho pohyb. Ide o zoskupenie stromov, ktoré môžu brániť vo výhľade, zo zisteného skutkového stavu nepochybne vyplýva, že celá súprava sa v ten deň pohybovala po nespevnenom povrchu, nakoľko v bahnitej lesnej pôde sa začali vytvárať koľaje, a toto všetko spôsobovalo stav, ktorý je nutné prinajmenej označiť, ako pre vodiča neprehľadný. Za týchto skutkových okolností je potom neudržateľný záver, že žalobca konal ľahkomyselné, keď vstúpil do koľají za motorové vozidlo s úmyslom urobiť nápravu na rozpojenom spojení motorového vozidla a ťahanej časti.

33. Preto sa Najvyšší súd nemohol stotožniť so stanoviskom pôvodného zamestnávateľa žalobcu, ktorého liberáciu žalovaná akceptovala.

V.

34. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj argumentácie žalovanej Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Bude preto úlohou žalovanej, aby sa v ďalšom konaní riadila právnymi názormi tak Najvyššieho súdu ako aj krajského súdu vyslovenými v ich rozsudkoch až do okamihu, keď postupom podľa § 22 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch Najvyšší súd nevysloví iný právny záver.

35. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorých úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov tohto konania vzniklo.

Výška priznaných náhrad trov konania sa skladá:

1. Z náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré právny zástupca žalobcu listom zo 17. februára 2014 v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. vyčíslil a Najvyšší súd uznal:

1.1. Trovy právneho zastúpenia na odvolacom súde

1.1.1. vyjadrenie k odvolaniu (14) 1 úkon práv. pomoci 61,87 €

1.1.1.1. prislúchajúca náhrada rež. paušálu 8,04 €

2. z náhrady 20 % DPH

tzn. v celkovej sume: 83,89 €

Nakoľko úspešný žalobca bol zastúpený advokátom, je nutné podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť mu priznanú náhradu trov.

36. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinnosti rozhodnúť o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).